

Титаренко Валентина Петрівна

Доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, декан факультету технологій і дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, член Всеукраїнської асоціації наукових і практичних працівників технологічної освіти, член Спілки дизайнерів України.

Контактна інформація

Службова адреса: м. Полтава, вул. Остроградського, 2

Службовий телефон: (0532) 56-31-58

e-mail: ftd-pdpu@ukr.net

Трудова і професійна діяльність

У 1971 р. Валентина Петрівна Титаренко закінчила природничий факультет Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка та отримала спеціальність – учитель біології і хімії.

Свій трудовий шлях розпочала у 1971 р., відтоді жодного разу не змінювала місця роботи. Тут, у стінах Alma-mater, вона пройшла шлях від старшого лаборанта кафедри хімії до професора, завідувача кафедри теорії та методики технологічної освіти, декана факультету технологій та дизайну:

З 2005 р. – по теперішній час – декан факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

У 1989 році Титаренко В.П. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Підвищення продуктивності ячменю та гороху шляхом передпосівної обробки насіння препаратом ДИНУК» у Харківському науково-дослідному інституті рослинництва. Науковий керівник дисертаційного дослідження – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри рослинництва Харківської сільськогосподарської академії М.А. Бобро.

У 2010 році в Інституті педагогіки АПН України В.П. Титаренко захистила докторську дисертацію з теми «Теорія і практика формування естетичної культури майбутніх учителів трудового навчання засобами українських народних промислів». Науковий консультант доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України, директор Навчально-наукового центру підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації В.К. Сидоренко.

Нагороди

Професора Титаренко В. П. відзначено Почесним званням «Відмінник освіти України» (2000 р.), Почесною грамотою Центрального комітету профспілки працівників освіти і науки України (2003 р., 2009 р.), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2004 р.), дипломом лауреата премії імені Панаса Мирного в номінації «Народна творчість» (2005 р.), дипломом лауреата премії імені В.Г. Короленка (2006 р.), нагрудним знаком

«Василь Сухомлинський» (2008 р.), Почесною грамотою Академії педагогічних наук України (2009 р.), грамотою Управління культури Полтавської обласної державної адміністрації за активну участь в обласній культурно-мистецькій акції «Рушник Полтавської родини» (2009 р.), грамотою Управління освіти виконкому Полтавської міської ради за підготовку переможця I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України та вагомий внесок у розвиток і підтримку обдарованої молоді (2011 р.), грамотою Головного управління освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації за особистий науковий внесок у розвиток технологічної освіти у Полтавській області (2012 р.), подякою від міського голови за активну громадянську позицію, популяризацію української культури, національних традицій і звичаїв, вагомий особистий внесок у розвиток народного мистецтва, формування суспільної свідомості щодо збереження культурної спадщини (2012 р.), дипломом учасника Всеукраїнського параду вишиванок – 2013 р. за активну участь та підтримку національної культури, Почесною грамотою Центрального комітету Профспілки працівників освіти і науки України за багаторічну плідну співпрацю з галузевою профспілкою щодо захисту трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників освіти (2013 р.), подякою Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка за вагомий особистий внесок у справу підготовки висококваліфікованих фахівців, багаторічну плідну працю, активну громадянську позицію (2013 р.), Почесною грамотою Президії Українського фонду культури за активну творчу, громадську та благодійну діяльність на ниві відродження і розвитку національної культури (2014 р.), Почесною грамотою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України за багаторічну плідну педагогічну діяльність, високий професіоналізм, вагомий внесок у розбудову національної педагогічної освіти та популяризацію народного мистецтва, плідну співпрацю з Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України та з нагоди 100-літнього ювілею Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (2014 р.), Почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України за вагомий внесок у розвиток педагогічної науки, творчу співпрацю з Інститутом педагогіки НАПН України, активну участь в апробації й впровадженні педагогічних інновацій та з нагоди 100-річчя від дня заснування закладу (2014 р.), Лауреат щорічної міської премії імені Миколи Ярошенка (2016 р.). Подякою облдержадміністрації за організацію проведення обласного молодіжного проекту «Полтавщина Великодня» (2017 р.), Лауреат премії імені академіка Д.О. Тхоржевського (2017 р.), Грамотою за вагомий внесок у розвиток графічної культури та формування графічних компетентностей школярів, сприяння і підтримку обласного учнівського конкурсу з креслення на Полтавщині (2018 р.), Подякою високий рівень підготовки команди до Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Технологічна освіта» (2018 р.), диплом Почесного професора Полтавського національного

педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2018 р.).

Навчальна і методична робота

Титаренко В.П. викладає курс «Методи дослідження в теорії та методиці підготовки вчителя трудового навчання та технологій» для здобувачів третього рівня вищої освіти «доктор філософії».

Навчальний процес забезпечується у різних формах: лекції, лабораторні, практичні, семінарські заняття, самостійна та індивідуальна робота. Керує магістерськими кваліфікаційними роботами. Із зазначених дисциплін розроблено робочі навчальні програми, які містять тексти лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання лабораторних та практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи студентів, завдання для поточного та підсумкового контролю, списки літератури.

Викладач пройшов навчання за сертифікатними програмами:

- «Англійська мова як засіб викладання у вищій школі» обсяг 108 год. (2019 р.);
- «Технології створення електронних і мультимедійних навчальних ресурсів» обсяг 60 год. (2019 р.);
- «Писанкарство» обсяг 45 год. (2019 р.);
- «Медіаграмотність для освітян» обсяг 60 год. (2021 р.);
- «Освітні інструменти критичного мислення» обсяг 60 год. (2021 р.).

Післядипломне міжнародне стажування «Міжнародні проекти: написання, аплікування, управління та звітність» Університет Суспільних наук (UNS) у м. Лодзь у співпраці з Фундацією Central European Academy Studies and Certifications (CEASC) (6 кредитів ЄКТС/180 год, березень-серпень 2020 р.). Сертифікат №2020/08/941.

Наукова робота

Титаренко В.П. вперше почала займатися науковою роботою у 1966 р. на кафедрі хімії, взявши участь у студентській науковій конференції.

Першим науковим керівником була кандидат біологічних наук, доцент кафедри хімії Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка доц. Данилюк Т.П.

Коло наукових інтересів: тривалий час проводить глибокі теоретичні дослідження закономірностей формування естетичної культури майбутніх учителів технологічної освіти засобами українських народних промислів. Одна з перших ініціювала проведення в Україні комплексних досліджень у галузі декоративно-прикладної творчості, а також методології науково-педагогічних досліджень. Широко відомою і визнаною стала ідея В.П. Титаренко про нові концептуальні підходи залучення студентської молоді до науково-дослідницької діяльності. За участю В.П. Титаренко започатковано оновлення змісту трудового навчання учнів, що знайшло втілення у проекті стандарту освітньої галузі «Технологія»; вагомим є внесок у розробку нормативних навчально-програмних документів з підготовки

вчителів технологічної освіти.

Разом зі студентами факультету Валентина Петрівна проводить активну виставкову діяльність. Лише за період з 2010 р. художньо-творчі роботи її вихованців понад 50 разів демонструвалися на міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських та вузівських виставках.

Титаренко В.П. – організатор і активний учасник багатьох регіональних, всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференцій з технологічної освіти.

Наукові інтереси професора Валентини Титаренко зосереджені на дослідженні закономірностей формування естетичної культури учнівської та студентської молоді засобами українських народних промислів. Вона є ініціатором проведення в Україні комплексних досліджень та експериментів у галузі декоративно-прикладної творчості, дослідником виховного потенціалу народної творчості, керівником науково-дослідної роботи за тематикою «Теоретико-методичні аспекти технологічної освіти учнівської та студентської молоді засобами культури та дизайну» № 0117U003063.

Керівництво студентською науковою групою за проблемою «Естетичне виховання студентів засобами народних промислів»

Валентина Титаренко є головою спеціалізованої вченої ради К 44.053.02 у Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка із захисту кандидатських дисертацій за науковою спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика трудового навчання. Під керівництвом професора В. Титаренко захищено 2 дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, здійснюються 2 докторських та 5 кандидатських наукових досліджень.

Валентини Титаренко є членом науково-методичної комісії з трудового навчання Міністерства освіти і науки України, членом редакційної колегії науково-методичного журналу «Трудова підготовка в рідній школі» і наукового видання «Звід пам'яток історії та культури України, «Ukrainian professional education / Українська професійна освіта», членом редакційної колегії серії «Бібліотека дизайнера», науковим керівником обласної спеціальної дослідницької групи учителів-трудоного навчання та технологій «Проектування як метод пізнання в освітній галузі технологій».

В.П. Титаренко автор і співавтор понад 400 наукових і навчально-методичних праць, з-поміж яких монографії, навчальні посібники, статті.

Нагороджена дипломом III ступеня за книгу «Сучасне сільськогосподарське виробництво» в номінації «Краще навчальне видання та підручники». Вона є лауреатом обласного конкурсу «Краща книга Полтавщини» (2011 р.).

За її керівництва на базі факультету було створено Коучінг-центр для організації та реалізації системи підготовки фахівців галузі освіти, дизайну, культурології (2019 р.).

Авторські свідоцтва: свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №34541 Навчально-методичний посібник «Полтавська традиційна вишивка: минуле і сучасне (виховний аспект)» (2010 р.); свідоцтво про

реєстрацію авторського права на твір № 38066 Навчально-методичний посібник «Основи сільського господарства. Практикум» (2011 р.); свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва №66423 «Рушник «Дерево життя»» (2016 р.); свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва №78479 «Вишита жіноча сорочка «Весна»» (2018 р.); свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва № 89058 «Нагрудна прикраса з бісеру «Україна»» (2019 р.), свідоцтво про реєстрацію авторського права на службовий твір №94381 «Освітня сертифікатна програма «Вишивкарство», свідоцтво про реєстрацію авторського права збірки творів ужиткового мистецтва № 98059 «Петриківський розпис» (2020 р.), свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір ужиткового мистецтва декоративне панно №98061 «Дерево життя» (2020 р.).

Є автором монографій «Українські народні промисли (естетичні аспекти)» (2004 р.), «Українська народна вишивка у творах полтавських майстринь» (2008 р.), «Естетична культура сучасної молоді: українські народні промисли» (2011 р.), а також співавтор колективної монографії «Полтавська школа етнодизайну» та «Багатогалузевого словника термінів» (2021 р.).

Організаційна робота

Валентина Титаренко член науково-методичної комісії з трудового навчання Міністерства освіти і науки України; голова оргкомітету міжнародної науково-практичної конференції «Становлення і розвиток етнодизайну: європейський та український досвід»; голова Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в педагогічній освіті європейського простору»; голова III Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології в професійній підготовці вчителя трудового навчання: проблеми теорії і практики».

Упродовж багатьох років професор В. Титаренко є головою журі обласного етапу учнівської олімпіади з трудового навчання та технологій, головою журі секції мистецтвознавства Полтавського територіального відділення II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту учнівських науково-дослідницьких робіт з українського народного мистецтва Малої академії наук України, членом журі всеукраїнської студентської олімпіади з трудового навчання та технологій, членом журі всеукраїнського конкурсу «Учитель року». Підготовлені під керівництвом професора В. Титаренко здобувачі вищої освіти неодноразово ставали переможцями та призерами професійних змагань.

Професор В. Титаренко є висококваліфікованим науковцем. Започатковані нею ідеї гідно продовжують викладачі, молоді науковці та студенти закладів вищої педагогічної освіти України.